

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»


Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

ЗАТВЕРДЖЕНО:

проректор з методичної роботи

 Ярослав ШТАНЬКО

“30”  2024 р.

АКТИВНИЙ ТУРИЗМ
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	24 Сфера обслуговування
Спеціальність:	242 Туризм і рекреація
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма:	«Туризм і рекреація»
Освітній рівень:	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни:	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

Івано-Франківськ
2024

РОЗРОБНИК:

к.е.н., доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи

Світлана ГАВДЕЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри туризму та протокол № 1 від 26 серпня 2024 р.
в. о. завідувача кафедри

Христина ТЕРЛЕЦЬКА

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП

Христина ТЕРЛЕЦЬКА

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № __ від _____ 2024 р.

e-mail	svitlana.v.havdey@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=3918

ВСТУП

Мета: забезпечити засвоєння основних положень і проблематики розвитку активних видів туризму, історії їх розвитку, географічних аспектів надання послуг з активних видів туризму та відпочинку, вивчення основних ресурсів розвитку видів активного туризму.

Завдання: : ознайомити майбутніх працівників туристичної індустрії з термінологією, понятійним апаратом активного туризму і забезпечити його засвоєння студентами; озброїти студентів системою знань у сфері теоретичних, методичних, практичних основ активного туризму; надати методичну допомогу в організації та проведенні туристичних подорожей; освоєнні тактики і техніки проходження маршрутів; оволодіння вмінням управляти групою в різних ситуаціях і умовах туристичного походу; засвоєння правил поведінки в екстремальних ситуаціях і вміння надавати невідкладну медичну допомогу в туристичному поході.

Предмет формування теоретичних і практичних навиків з організації турів з активного відпочинку, що можуть здійснюватися людьми різних професій, вікових категорій, тощо.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:** понятійний апарат та особливості організації активного туризму.

вміти: розробляти туристичні маршрути з різним способом пересування; організовувати базування і харчування під час туристичного походу; орієнтуватися на місцевості за картою і компасом, а також за допомогою GPS.

Професійні компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Активний туризм» (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП «Економіка та організація туристичної діяльності», введеної в дію ЗВО «Університет Короля Данила» «01» вересня 2023 року).

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
К 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	<p>ПР01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.</p> <p>ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної</p>

<p>К 06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел</p> <p>К 15. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.</p> <p>К.16. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>К 17. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій</p> <p>К 19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів</p> <p>К24. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал</p>	<p>діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.</p> <p>ПР03. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.</p> <p>ПР04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору</p> <p>ПР05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.</p> <p>ПР09. Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки</p>
---	--

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	3		
Семестр	5		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	22	4
	семінари, практичні	20	4
Самостійна робота		48	82
Форма підсумкового контролю	Екзамен		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
---------------------	----------------------

Технологія туристичної діяльності	Сучасні різновиди туризму
Організація екскурсійної діяльності	Стандартизація, сертифікація та ліцензування в туризмі
Географія туристичних ресурсів України	Організація туризму в ОТГ

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Змістовий модуль 1.

Тема 1. «Активний туризм» як навчальна дисципліна (2 год.)

1. Об'єкт, предмет вивчення, завдання, функції, взаємозв'язок з іншими дисциплінами.
2. Поняття активного туризму
3. Рекомендована література до курсу
Питання для самостійного вивчення: *Чинники та фактори розвитку активного туризму (1,3,7).*

Тема 2. Правові аспекти розвитку активного туризму (2 год.)

1. Закони, нормативні документи, правила, що регламентують проведення подорожей з активного туризму в Україні
2. Правила проведення туристських подорожей з учнівською і студентською молоддю
3. Забезпечення безпеки в активному туризмі
Питання для самостійного вивчення: *Нормативні документи, що регламентують проведення подорожей з активного туризму в Україні та закордоном. (1,4,8,10).*

Тема 3. Методика організації та проведення туристських походів з активними формами пересування (2 год.)

1. Вимоги до маршрутів походів з активними формами пересування
2. Порядок організації походів і подорожей з активними способами пересування
3. Методика складання плану походу
Питання для самостійного вивчення: *Методика розробки маршрутів і походів подорожей з активними формами пересування (1,3,6,7).*

Тема 4. Характеристика туристичного спорядження (2 год.)

1. Підготовка спорядження до походу.
2. Догляд за спорядженням і його ремонт
3. Соціально-психологічні аспекти проведення походів
Питання для самостійного вивчення: *Спеціальне, групове і особисте спорядження в залежності від виду туризму і складності походу. (1,2,9,10,13).*

Тема 5. Класифікація активних видів туризму (2 год.)

1. Критерії виокремлення основних типів, видів і форм активного туризму
2. Види туризму, введені до Єдиної спортивної класифікації України
3. Комбіновані види активного туризму
Питання для самостійного вивчення: *Особливості класифікації активних видів туризму. (1,2,9,10,13).*

Тема 6. Пішохідний, лижний та гірськолижний туризм (2 год.)

1. Особливості пішохідного туризму в Україні
2. Пішохідні туристські маршрути та їх характеристика

3. Особливості лижних походів

Питання для самостійного вивчення: *Перспективи розвитку гірськолижного туризму на Прикарпатті. (1,2,3,5).*

Тема 7. Організація водного туризму (2 год.)

1. Основні характеристики водного туризму
2. Типи суден для проведення туристичних походів
3. Особливості підготовки до водних подорожей

Питання для самостійного вивчення: *Водні ресурси України та організація туристичних маршрутів на воді. (12, 14-19).*

Тема 8. Спелеотуризм (2 год.)

1. Характеристика спелеотуризму
2. Особливості умов перебування людини під землею
3. Проходження та пошук карстових порожнин

Питання для самостійного вивчення: *Спелеотуризм в Україні. (2,4,6, 10).*

Тема 9. Особливості організації велосипедного туризму (2 год.)

1. Характеристика велосипедного туризму
2. Особливості велосипедів різних типів
3. Найпопулярніші велосипедні маршрути Івано-Франківською областю

Питання для самостійного вивчення: *Велотуризм як один із видів активного відпочинку. (14).*

Тема 10. Екстримальні види активного туризму (2 год.)

1. Поняття екстриму у туризмі
2. Особливості походів вищої категорії складності
3. Популярні локації екстримального туризму в світі

Питання для самостійного вивчення: *Центри екстремального туризму в Україні та світі. (13, 15,16).*

Тема 11. Особливості організації авто-мото туризму (2 год.)

1. Характеристика автотуризму
2. Особливості підготовки авто-мото подорожей
3. Безпека пасажера під час їзди.

Питання для самостійного вивчення: *Складання маршрутів авто-мото туризму. (13, 15,16).*

Зміст семінарських занять**Змістовий модуль 1.****Тема 2. Правові аспекти розвитку активного туризму.**

Заняття 1. *Регулювання туристичної діяльності в Україні. (2 год.)*

1. Правові фактори впливу на розвиток активного туризму.
2. Активний туризм: регулювання нормативно-правовою базою.

Тема 3. Методика організації та проведення туристських походів з активними формами пересування

Заняття 2. *Етапи організації походів. (2 год.)*

1. Підготовка учасників до подорожі
2. Фізична і технічна підготовка туриста

3. Моральна та психологічна підготовка туриста

Тема 4. Характеристика туристичного спорядження

Заняття 3. *Формування туристичного рюкзака. (2 год.)*

1. Підготовка до походу.
2. Наповнення туристичним спорядженням
3. Психологічна підготовка до походів

Тема 5. Класифікація активних видів туризму

Заняття 4. *Світова практика класифікації активного відпочинку. (2 год.)*

1. Основні класифікаційні ознаки активних видів туризму.
2. Активний туризм і заняття спортом.

Поєднання видів активного туризму

Тема 6. Пішохідний, лижний та гірськолижний туризм

Заняття 5. *Організація гірськолижного відпочинку. (2 год.)*

1. Зовнішні фактори впливу на організацію лижного відпочинку.
2. Вузли, які використовують в туризмі
3. Сучасні методи і способи орієнтування на місцевості

Тема 7. Організація водного туризму

Заняття 6. *Організація з відпочинку на воді. (2 год.)*

1. Класифікація річок України.
2. Найпопулярніші рафтинг маршрути в Україні.

Тема 8. Спелеотуризм

Заняття 7. *Організація спелеомаршрутів. (2 год.)*

1. Характеристика спелеотуризму в Україні.
2. Найпопулярніші печери в Україні для проходження.

Тема 9. Особливості організації велосипедного туризму

Заняття 8. *Велосипедний туризм та його розвиток.. (2 год.)*

1. Велозмагання.
2. Особливості організації вело маршрутів.
3. Рівні складності велосипедних маршрутів

Тема 10. Екстремальні види активного туризму

Заняття 9. *У пошуках гострих відчуттів. (2 год.)*

1. Центри екстремального туризму у світі.
2. Складові екстимподорожі.
3. Інструктаж та техніка безпеки під час відпочинку.

Тема 11. Особливості організації авто-мото туризму

Заняття 10. *Активний туризм з використанням автомобільних засобів пересування. (2 год.)*

1. Характеристика автотуризму в Україні.
2. Автопробіги та авто змагання у світі.
3. Безпековий фактор подорожі.

Зміст самостійної роботи студентів

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни «Технологія туристичної діяльності»

Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
Самостійна робота, год, у т.ч.:	48	82
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	6	10
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	6	10
Підготовка звітів з практичних робіт		
Підготовка до поточного контролю	6	30
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	30	32

ПОЛІТИКА КУРСУ ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Відвідування занять є важливою складовою частиною навчання. Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані. Якщо здобувач відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. Дозволяється вільне відвідування лекцій студентам за індивідуальним графіком навчання. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Під час виконання письмових тестових завдань недопустимим є порушення академічної доброчесності.

ПОВЕДІНКА В АУДИТОРІЇ

Поведінка поведження здобувачів у аудиторії і взаємини з викладачем здійснюються у відповідності до Кодексу корпоративної етики та Принципів і норм академічної доброчесності, як функціонують в УКД. Усі учасники освітнього процесу повинні з повагою ставитися одне до одного, бути

зваженими, уважними та дотримуватися дисципліни й часових (строкових) параметрів навчального процесу.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

На початку вивчення курсу викладач знайомить здобувачів з основними пунктами Положення про академічну доброчесність, відповідно до якого й здійснюється освітній процес. Під час виконання письмових тестових завдань недопустимим є порушення академічної доброчесності. Усі види робіт здобувачів мають бути авторськими.

ОСКАРЖЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ПРОВЕДЕННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ

Здобувачі мають право оскаржувати результати поточного оцінювання, а також інформувати про факти конфліктних ситуацій в академічній групі чи з викладачем у відповідності до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://bit.ly/3CnfUgk>. Передбачено перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Для зарахування теми або частини теми здобувач надає відповідний сертифікат, де зазначені результати навчання та обсяг курсу (модуля) у годинах (кредитах ЄКТС).

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця в галузі 24 «Сфера обслуговування».

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
ПР01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів. ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації	словесні методи (лекція, розповідь пояснення); наочні методи (ілюстрування, комп'ютерні і мультимедійні методи); інтерактивні методи (дискусія, мозковий штурм, робота в команді (групах))	диференційований екзамен (5 семестр)

<p>туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.</p> <p>ПР03. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.</p> <p>ПР04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору</p> <p>ПР05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.</p> <p>ПР09. Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки</p>		
--	--	--

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється [«Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів»](#), яке розміщено на сайті університету в розділі «Публічна інформація»: <https://ukd.edu.ua/node/1149>

Здобувачі мають право оскаржувати результати поточного оцінювання, а також інформувати про факти конфліктних ситуацій в академічній групі чи з викладачем у відповідності до [«Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій»](#).

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали - "2"; "3"; "4"; "5". У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі.

Здобувачі які ведуть конспект лекцій, мають план-проспект семінарського заняття, а також формулюють власну аналітичну думку з конкретного питання можуть претендувати на оцінку відмінно “5”. Також здобувачі, які приймають активну участь в обговоренні відповідей своїх колег можуть отримати додаткові бали до власної відповіді, або окрему оцінку. Якщо здобувач відповідав усно і виконував тестові завдання під час семінару, викладач вносить до Журналу дві оцінки.

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Підсумковий контроль знань у формі диференційованого заліку (I семестр) проводиться у вигляді комп'ютерного тестування. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів.

Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно Шкали оцінювання знань за ЄКТС) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою/National grade	Рівень досягнень, %/Maks, %
Національна диференційована шкала	
Відмінно / Excellent	90 – 100
Добре / Good	75 – 89
Задовільно / Satisfactory	60 – 74
Незадовільно / Fail	0 – 59
Національна недиференційована шкала	
Зараховано / Passed	60 – 100
Не зараховано / Fail	0 – 59
Шкала ECTS	
A	90 – 100
B	83 – 89

C	75 – 82
D	67 – 74
E	60 – 66
FX	35 – 59
F	0 – 34

Студенти, які не з'явилися на екзамені без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

Об'єктивність процедур проведення контрольних заходів забезпечується відмежуванням результатів поточного контролю від результатів підсумкового контролю.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Електронні інформаційні ресурси

1. Автомобільний туризм. URL: https://ozi.pp.ua/avtomobilnij-turizm_14073/ (дата звернення 11.10.2022).
2. Види туризму – зібрання електронних носіїв. URL: <http://tourlib.net/vidy.htm> (дата звернення 11.10.2022).
3. Всесвітня туристична організація. URL: <http://www2.unwto.org/en> (дата звернення 11.10.2022).
4. Веломанія. Велотуризм. URL: <https://infomisto.com/uk/lviv/idei/vsi/velomaniya-veloturyzm> (дата звернення 10.10.2022)
5. Велосипедний туризм. Турклуб КПІ Глобус, URL: <https://www.tkg.org.ua/node/9303> (дата звернення 08.11.2022)
6. Деревчинська А.в. Розвиток активного туризму в Україні. *Сучасні тенденції розвитку туризму*: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції. Частина II. Миколаїв: ВП «МФ КНУКІМ», 2015. 145 с URL: https://tourlib.net/statti_ukr/derebchynska.htm (дата звернення 08.10.2022)
7. Екстримальні види туризму. Найнебезпечніші види туризму. URL: <https://cutt.ly/c2OMwVz> (дата звернення 11.10.2022)
8. Кляп М. П., Шандор Ф. Ф. Сучасні різновиди туризму: навч. посібник. – К.: Знання, 2011. – 334 с. URL: <https://subj.ukr-lit.com/suchasni-riznovidi-turizmu-klyap-m-p/> (дата звернення 11.10.2022).
9. Концепція розвитку лижного туризму в Україні (затверджено постановою Президії ФСТУ, прот. № 9 від 16.12.2007 р., з внесенням доповнень у 2012 р.) URL: <https://cutt.ly/z2ONc6M> (дата звернення 08.10.2022)
10. Печери України та спелеотуризм. URL: <https://freetravel.com.ua/ua/world/ukraine/speleo> (дата звернення 11.10.2022).

11. Про туризм: Закон України від 16.10.2020 р. № 324/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 08.10.2022)
12. Рудєв І.М. Активний туризм. Конспект лекцій. Київ: НУХТ. 2020. 105 с URL: <http://library.nuft.edu.ua/ebook/file/72.141.pdf> (дата звернення 08.10.2022)
13. Спелеотуризм. Печери Туреччини. URL: <https://adventure.goturkiye.com/ua/caving> (дата звернення 11.10.2022).
14. Спелеотуризм. Топ 5 печер в Україні. URL: <https://cutt.ly/62O1tMz> (дата звернення 11.10.2022).
15. Спорядження для походу. URL: <https://carpathiansoutdoors.com/uk/blog/what-to-take-with> (дата звернення 11.10.2022).
16. Чередниченко М.А. Мотоциклетний туризм як вид активного відпочинку. Спортивний мототуризм та категорії складності маршрутів. Основи спортивного туризму в рекреаційній діяльності. МОНУ. Харків: ХДАФК. 2016. С. 333-338 URL: http://journals.uran.ua/tourism_kzvsst/article/view/80279 (дата звернення 11.10.2022).

Додаткова література

17. Алієва-Барановська В. М., Дахно І. І. Міжнародний туризм: навч. посібник-довідник. Київ: «Центр учбової літератури», 2012. 344 с.
18. Бабарицька В. К. Менеджмент туризму. Туроперейтинг. Понятійно-термінологічні основи, сервісне забезпечення тур продукту : навч. Посіб. Вид. 2-ге, перероб. та допов. Київ : Альтерпрес, 2008. 230 с.
19. Грабовський Ю. А. Спортивний туризм : навч. посіб. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2009. 301 с.
20. Дмитрук О. Ю., Дмитрук С. В. Екотуризм: навчальний посібник. – К.: Альтерпрес, 2009. 358 с.
21. Дмитрук О. Ю. Спортивно-оздоровчий туризм : навч. посіб. Київ : Альтерпрес, 2008. 280 с.
22. Дубович І. А. Країнознавчий словник-довідник. – 5-те. вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2008. 839 с.
23. Личак І.С., Хоменко П.А Водний туризм: навчальний посібник.. Біла Церква, 2013. 155 с.
24. Любіцева О.О. **Туризмознавство: вступ до фаху:** підручник. Київ: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008. 335 с.
25. Писаревський І.М., Погасій С.О., Покоłodна М.М.. Організація туризму: підручник. Харків: ХНАМГ, 2008. 541 с.
26. Устименко Л. М. Основи туризмознавства: Навчальний посібник. Київ: Альтерпрес, 2009. 320 с.
27. Філіпов З. І. Спортивний туризм. Організація і методика спортивно-туристичної роботи: навч. посібник. Дрогобич: Коло, 2010. 344 с.